

A hét 3 kérdése

● **Miről tanácskozott Moszkvában a párt Központi Bizottsága és a szovjet parlament?**
A hagyományos évi mérlegkésítés hete zajlott Moszkvában, tanácskozott az SZKP Központi Bizottsága — Leonid Brezsnyev adott alapos helyzetértékelést a plénumnak —, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa pedig a jövő évi tervet és költségvetést vitatta meg, nem kevés figyelmet szentelve az idei tapasztalatoknak. Mindvégig a népgazdaság problémái álltak előtérben, az eredmények számbavétele mellett sok szó esett a hiányosságok és fogyatékok kiküszöböléséről.

Nehéz esztendőként beszéltek az 1979-es évről, az ötéves terv negyedik esztendőjéről. Különösen így volt ez a mezőgazdaságban, ahol a termésátlagok ugyan jelentősen megnövekedtek a korábbi ötéves terv számához viszonyítva, de a rendkívül kedvezőtlen időjárás következtében az előirányoztnál mégis jó negyvenmillió tonna gabonával kevesebbet tudtak csak betakarítani. Az energiafronton is bonyolult a kép. A földgáz-előirányzatot minden bizonnyal túlteljesített, viszont némi lemaradás mutatkozik a szén- és olajbányászatban. (A Szovjetunió közismerten a világ legnagyobb olajtermelője, s idei teljesítménye megközelíti a 600 millió tonna mennyiséget, ennek ellenére 7—8 milliós kérés mutatkozik az eredeti elképzelésekkel szemben. Ezért hangsúlyozták mindkét tanácskozáson a takarékoskosságot, s az olaj pótlását más energiahordozókkal.) Kritikus és önkritikus hangon említették a szállítás és közlekedés nem kellő szervezethez, ami különösképpen Szibériában hatalmas területeken alkot „szűk keresztmetszetet”.

Nemzetközi kérdésekről ezúttal kevesebb szó esett, igaz a szovjet sajtó folytatja elítélő kommentárjainak közzétételét a NATO új rakéta-telepítési terveivel kapcsolatban, s nyilván a kérdésekről is szó lesz a Varsói Szerződés közelgő értekezletén. (A külügyminiszeri bizottság Berlinben ülésezik majd, a honvédelmi miniszterek Varsóban tanácskoznak.) Mégis elhangzott egy rendkívül fontos jelzés Moszkvából: a költségvetésben mintegy másfél százalékkal csökkennek majd a katonai kiadások. A tett mindig ékecsében beszél a szónál: az a nyugati oldalról is ezt a gyakorlatot folytatnák, lehetővé válna a fegyverkezési verseny korlátozása, sőt visszafordítása. Természetesen csak a kölcsönösség alapján: az egyoldalú kezdeményezések jóindítást jelenthetnek, hosszabb távon azonban pozitív választ kívánnak a folytatásához.

● **Kik álltak a mekkai mecsetfoglalás hátterében?**
Még lehetőségei elmosódottak még mindig a mekkai események, mintha egy politikai fátyol borítaná az iszlám szent városában lezajlott drámát. Legalább öt-ször jelentették már be a harcok befejeződését, de azután ismét „hadijelenet” érkeztek, ha nem máshonnan, hát a stadion kiterjedésű nagymecset katonaközből. Nem lehet egyszóval pontos képet alkotni a támadók, illetve az áldozatok számáról sem — zavarosnak tűnhetnek a letartóztatottak vallomásai.

Az igazi ellentmondás azonban a támadók személye és céljai körül mutatkozik. A saúd-arábiai hivatalos jelentések gondosan ismétlik, hogy hitehagyott muzulmánok, eretnekek akciója ment végbe, s különböző mahdista (messiásváró) szektákat emlegetnek. Mindezt kapcsol-

latba hozzák azzal, hogy a támadás éppen az iszlám újév napján játszódott le, márpedig egyes irányzatok a most kezdődött mohamedán XV. századra jöveddőltek a megváltó feltűnését. Más hírek viszont politikai töltést tulajdonítanak az eseményeknek — több olyan szervezet jelentkezett, amely megváltást helyezett forradalmi fellépést sürgetett, legalábbis nyilatkozataikban. Általában a nyugtalanság jelei tapasztalhatók Saúd-Arábiában, nehezen ellenőrizhető hírek érkeztek törzsi elégedetlenségről, sőt katonai csoportok mozgolódásáról.

A saúd-arábiai belpolitika itt kap erőteljes világpolitikai összefüggést. Az iráni fordulat — Washington és Teherán vizsgálja — nyomán ugyanis páratlan mértékben értékelődött fel Saúd-Arábia, mint a Közel-Kelet egyik nyugatbarát bástyája, az olajpiac stabilizátora. Az országban kirobbanó minden nyugtalanság ezért még nagyobb nyugtalanságot kelt az Egyesült Államokban. Jól mutatja a washingtoni agyalókat, hogy a mexikói bejelentés után, miszerint az ex sahot nem kívánják „visszafogadni”, Kairó kinnálkorna Reza Pahlavi szinté utolsó menedékhelyeként, de az Egyesült Államok még ezt a változatot sem szívesen látná. Washingtoni vélemények szerint ugyanis ezzel új bonyodalmak keletkezhetnek a közel-keleti térségben, ahol máris van belőlük elég. A saúd-arábiai fejlemények, még a maguk tisztázatlanságában is, csupán megerősíthetik az ame-

rikaiak bizonytalan érzéseit...
● **Mi történt az ir fővárosban?**

A dublini vár híres György-terme a kilencek állam- és kormányfőinek, a Közös Piac csúcserkeztetének adott otthont a héten. A vita és az alkudozás középpontjában az a brit bejelentés állt, hogy nem akarják folytatni az eddigi befizetéseket a Közös Piac mezőgazdasági kasszájába. (Ebbe az alapba főként London és kisebb mértékben Bonn a befizető, míg Párizs, Róma, Koppenhága és a Benelux államok részére történnek a kifizetések. Az angolok azt nehezményezik, hogy a régi dícsőség hanyatlásával ma már csak hetedik helyen állnak az egy főre eső nemzeti jövedelmet illetően, a kilenc tagállam közül, mégis ők játsszák a „bánya” szerepét. A partnerek viszont úgy vélekednek: az angolok pontosan tudták, mit vállaltak, amikor a közös piaci belépésért folyamodtak. Más panaszlistát is előterjesztettek. Nehezményezték például, hogy London többet kér az északi-tengeri olajért, mint az OPEC; a francia elnök a két ország birkaháborúját említtette; a dánok a halászi gondokat.) Dublinban végül is egyetlen megállapodás született: megegyeztek abban, hogy nem történt megállapodás, és jövőre folytatják a megbeszéléseket. Nem ígérkezik könnyű futam, az álláspontok merevek, és a vitatott pénzüsszegek (hiszen nemcsak elvekről van szó) 1980-ra még magasabbak lesznek...

Réti Ervin

Gyenes András hazaérkezett Rómából

● Budapest (MTI)

Az Olasz Kommunista Párt Központi Bizottságának meghívására Gyenes András, az MSZMP Központi Bizottságának titkára november 28—30. között látogatást tett Rómában. Ott-tartózkodása során megbeszéléseket folytatott Giorgio Napolitanóval, az OKP vezetésének és titkárságának tagjával, Paolo Bufalínival, a vezetés tagjával, Antonio Rubbi és Sergio Segre központi bizottsági tagokkal, és az olasz testvérpárt több más vezető képviselőjével.

A szívélyes, elvtársi légkörű megbeszéléseken tájékoztatták egymást a két párt helyzetéről, munkájáról, véleményről cseréltek a nemzetközi élet, a nemzetközi kommunista mozgalom időszerű kérdéseiről. Áttekintették az OKP és az MSZMP közötti együttműködés eredményeit és megállapodtak abban, hogy a kölcsönös internacionalista szolidaritás szellemében tovább erősítik pártjaik kapcsolatát.

Simon Pál Varsóban

● Budapest (MTI)

Simon Pál nehézipari miniszter tegnap, szombaton a lengyel fővárosba, Varsóba utazott, ahol két partnerrel, a vegyipari és a bányászati miniszterrel tárgyalásokat folytat a távlati együttműködésről.

NÉPSZAVAZÁS IRÁNBAN

Iránban vasárnap, ma népszavazás kezdődik az iszlám köztársaság új alkotmányáról, amely az 1906-os alkotmány helyébe lép. A két-napos referendumon szavazásra jogosult valamennyi 16. életévét betöltött állampolgár, azaz a 35 millió ország több mint 23 millió lakosa.

SZAVAZÁS PORTUGÁLIÁBAN

Vasárnap, ma reggel megnyílnak a szavazóhelyiségek Portugáliában, és az ország 6 millió 775 ezer szavazópolgára megválasztja a köztársasági gyűlés, a portugál parlament 250 képviselőjét. A most megválasztandó törvényhozás 10 hónapig, 1980 szeptemberig fog működni, mert a vasárnapi választások időközi jellegűek, megválasztásukat az 1976-ban megválasztott parlament időelőtti feloszlátása tette szükségessé.

KINAI PROVOKÁCIÓK

Hanoiban tájékoztatást adott ki a Vietnam ellen végrehajtott legutóbbi kínai provokációról. Ezek színhelye elsősorban a Ha Tuyen és Hoang Lien Son határtartományokban voltak. A beszámoló összesen hét esetet sorol fel. A legutolsó november 26-án zajlott le, amikor Hoang Lien Son egyik határtárgyalóban a behatoló nagyobb kínai egységet a vietnami erők megállítására kényszerítettek.

ÜLÉSEZIK A SZEJM

A legfelsőbb lengyel párt és állami vezetők részvételével kezdte meg ülését a lengyel parlament szomba-

RÁDIÓTELEX

ton délelőtt. A tanácskozás legfontosabb napirendi pontja a jövő évi népgazdasági terv és költségvetés megvitatása.

CHILE VÁDJAI

A chilei junta a nemzetközi jog megsértésével és imperialista politikával vádolja az Egyesült Államokat. A chilei diktatúra, amely létét köszönheti az eredeti washingtoni döntéseknek, azután jutott erre a következtetésre, hogy az amerikai kormány közölte: leállítja a chilei rendszernek nyújtott katonai és gazdasági támogatást, mert az nem ad ki három terroristát, aki 1976-ban részt vett Orlando Leteliernek, a népi egység kormányának egykori külügyminiszterének Amerikában végrehajtott meggyilkolásában.

KÜLÖNBÖRSÉG NICARAGUÁBAN

Decemberben Nicaraguában megkezdik munkájukat azok a különbizottságok, amelyek megvizsgálják a somozista nemzeti garda jelenlegi fogságban levő katonáinak és tisztjeinek, valamint azoknak a személyeknek az ügyét, akiket valamilyen módon feladésság terhel a megdöntött rezsim népellenes bűneiért — közölték sajtóértekezletükön az elnöki teendők el látó kormányzó tanács tagjai.

MONGOL—VIETNAMI TÁRGYALÁSOK

Vietnami—mongol kor-

mányfői tárgyalások kezdődtek szombaton Hanoiban. A mongol párt- és kormányküldöttség Zsambin Batmönh miniszterelnöknek, a Mongol Népi Forradalmi Párt Politikai Bizottsága tagjának vezetésével szombaton reggel érkezett a vietnami fővárosba. A vietnami tárgyaló küldöttség vezetője Pham Van Dong miniszterelnök.

Az anyag ne vesszen el... (5.)

A konstruktőr lelkiismerete

Meg a technológusé. Mert ők ketten — ők: sok ezren — elválaszthatatlanok. Ha együtt akarnak valamit, az a siker ígérete. Ha az egyik vagy a másik azt nézi, mit lehet „megoldhatatlan”, „most ez nem megy” és hasonló fölkiáltásokkal elutasítani, szinte biztosra vehető a kudarc. Sokszereplős darab kuszáit ők; ehhez mért felelősségük is. És a lelkiismeretük?

A textiliparban alapvető fordulatot hozott a szintetikus szálak földolgozása. A pamutfonásnál például a hulladékvesztés öt-harminc százalék között mozog, az szintetikus szálaknál ennek egytizede. Ugyanakkor lehetővé vált olyan gépek megszerkesztése és alkalmazása, amelyek termelési sebessége többszöröse a hagyományosoknak — a mesterséges szál szaktípusai, az egyenletessége jóval nagyobb —, a fonás szövés, kótás, hurkolás, valamelyikének elhagyása, az automatizálás gyorsítása, a kikészítési műveletek összevonása stb., konstruktőri és technológusi feladatok sokaságát kellett végrehajtani, sikerrel.

Ma az ipari ráfordítások hetven százaléka az anyag- és energiaköltség. Aminek egyetlen százaléka, forintban kifejezve, 4,7 milliárd, azaz szerény megtakarítás is hatalmas összeget érne. Óvatosan utalunk rá: van-

Laosz nemzeti ünnepén

Magyar vezetők üdvözlő távirata

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára; Losonczi Pál, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke; Lázár György, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke; Apró Antal, a Magyar Népköztársaság országgyűlésének elnöke üdvözlő táviratot küldött a Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság nemzeti ünnepé alkalmából Kaysone Phommvihane elvtársnak, a Laoszi Forradalmi Néppárt Központi Bizottsága főtitkárnak, a Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének; Szufanuvong elvtársnak, a Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság elnökének, a Legfelsőbb Népi Tanács elnökének.

Kedves Elvtársak!

A Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság kilencedik évfordulója alkalmából a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, a Minisztertanács és az országgyűlés, valamint a dolgozó magyar nép nevében testvéri üdvözlőnk küldjük Önöknek, a Laoszi Forradalmi Néppárt Központi Bizottságának, a Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság kormányának, a Legfelsőbb Népi Tanácsnak és a laoszi népnek.

Pártunk és népünk nagy figyelemmel kíséri és üdvözlő azokat az eredményeket, amelyeket a népi hatalom megszilárdításában, a társadalom forradalmi átalakításában a laoszi nép, marxista-leninista élcsapata, a Laoszi Forradalmi Néppárt vezetése alatt elért.

Nagy meglepéssel látjuk, hogy az országaink és népeink együttműködése tovább erősödött. Ennek a folyamatnak szilárd alapját képezik megkötött egyezményeink és megállapodásaink, amelyek végrehajtása eredményesen folyik.

Nagyrá értékeljük és támogatjuk a Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság erőfeszítéseit, amelyeket az indoknai térség békéjének, az ott élő népek imperialista ellenes összefogásának, szoros együttműködésének előmozdítása érdekében kifejt.

Meggyőződésünk, hogy pártjaink és népeink testvéri barátság és sokoldalú együttműködése, a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionalizmus elvei alapján, a béke és a biztonság megszilárdítását, a szocialista országok egységét szolgálja mind az indoknai térségben, mind az egész világban.

A magyar kommunista és az egész magyar dolgozó nép változatlan szolidaritásáról biztosítja a laoszi népet abban a harcban, amelyet országa függetlensége, területi integritása és szuverenitása, belső vívmányai megőrzése érdekében folytat.

Nemzeti ünnepük alkalmából ismételtlen forró üdvözlőnk tolmácsoljuk Önöknek és a testvéri laoszi népnek, újabb kiemelkedő sikereket kívánunk hazájuk békéjéért és biztonságáért, a társadalom szocialista átalakításáért folytatott küzdelmükben.

*

A Hazafias Népfrent Országos Tanácsa, az Országos Béketanács, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága és a Magyar Nők Országos Tanácsa az évforduló alkalmából táviratban köszöntötte laoszi testvérszervezetét.

Elutazott a spanyol szakszervezeti küldöttség

● Budapest (MTI)

Szombaton elutazott Budapestről a Spanyol Munkásbizottságok Szakszervezeti Szövetségének küldöttsége, amely Serafin Aliagának, a szervezet országos titkárnak vezetésével a SZOT meghívására hivatalos

látogatást tett hazánkban. A vendégek tanulmányozták a szakszervezeteknek a szocialista társadalomban betöltött helyét, szerepét. Látogatást tettek ipari és mezőgazdasági üzemekben, ahol eszmecserét folytattak szakszervezeti tisztviselőkkel.

Mészáros Ottó

(Következik: Divat a pazarlás.)